Can Yücel

RENGAHENK

BÜTÜN ESERLERİ 4

PAPİRÜS

4 Can Yücel RENGAHENK

CAN YÛCEL
BÜTÜN ESERLERİ 4

Rengâhenk

Papirüs Yayınları
Şiir Dizisi

ISBN 975-7432-06-7
975-7432-10-5
12.Basım, Haziran 1998

RENGÂHENK
Can Yücel

Copyright: Papirüs Yayınları, 1991

Yönetmen: *Oktay Şimşek*
Editör: *Feridun Andaç*
Teknik Hazırlık: *Martı Ajans*
Baskı: *MEYA Matbaacılık, İstanbul*

© Papirüs Yayınevi

CAN YÜCEL

BÜTÜN ESERLERİ 4

RENGÂHENK

"GÜN AYDINDIR GECE DE GECE"

REFİK DURBAŞ

Can Yücel'in **"Rengâhenk"**te topladığı şiirleri okurken bir dizenin altını çizimişim: **"Gün aydındır gece de gece."**

Kimi şiirler şairlerin **"şiir"** üzerine düşüncelerini ele verirler.Bunlar bence gerek konuşmalarda, gerek düzyazılarda dile getirilenlerden daha geçerli. Hem şiir olması, hem şiir üzerine kimi ipuçları vermesi bakımından ayrıca daha da önemli.

Şimdi yukarıdaki dizenin geçtiği şiire bakalım.

Can Yücel'in diliyle söylersek şöyle:

"İstanbul Liseli Gençler Sordu / Şiirde Uslûp Nedir Diye?"

Sorunun yanıtını Can Yücel şöyle veriyor:

"Bende dedim ki bazıları
Ayçiçeği diyorlar günebakana
Bazıları da günebakan diyor ayçiçeğine

Ben günebakanı yeğliyorum
Belki de güne yöneldiğim için yine"

Burada da iki sözcüğün altını çizebiliriz: **"Güne yönelmek".**

İşte Can Yücel'in şiiri için bir anahtar.

Güne yönelmek, aydınlığın kapılarını aralamak, başka nasıl açıklanabilir Can Yücel'in şiiri?

Yine **"Rengâhenk"**teki **"Veto ile Toto"** adıl şiirinde aynı anlamda söylediği de bu değil mi?

"Yazdığı bir şiir, bir yazı
İşi mi ne?
Silmek elbet karayazıyı"

Evet, **"karayazı"**ya karşı **"ışığın yüzünü"** aydınlatan şiirler...

Oysa aynı Can Yücel **"Rengâhenk"** çıktıktan iki yıl sonra, 1985'te **Enver Ercan**'ın **"Şiir nedir? Niçin şiir ya-**

zıyorsunuz" sorusuna yüzünü ışığa kapar gibi yaparak şu yanıtı veriyordu:

"Şiir bir umutsuzluktur. Elbette bir umutsuzluktur. Niçin mi? Umutsuz olmayan adamlar şiir yazamaz. Umutsuz olmayan adamlar resim yapamaz, mimar olamaz. Yaratıcı olamaz. Bu dediğim elbet yaşadığımız bu dünya için bir söz. Çünkü kâğıt bir umutsuzluktur. Boş bir kâğıt... Tuğlalar, biriketler, çimontalar hepsi umutsuzluktur. Demirler bile umutsuzluktur." (Düşün Dergisi, Aralık 1985).

Ama hepsi bu değil. Bundan sonrası önemli. Can Yücel birden yüzünü ışığın yüzüne çeviriyor:

"Onların içinden bir umudu bulmaktır şiir. Onu bulmak için yazıyorum ben de... Birdenbire, bütün bu dünyada, deli olan bu dünyada tek akıllılığı, uslanmayan akıllılığı anlatmaktır şiir. Ben haberciyim, deprem habercisiyim."

Çünkü deprem geldiğinde İstanbul yakılıp yıkılsa da bir **"umut"** kalacak ayakta...

Bu umudun bir yüzü martılarsa, öteki yüzü serçeler Can Yücel'in şiirinde. Bir yanı bağbozumu, bir yanı yaprak dökümü... Önü değişim, arkası yakın tarih...

Sağ yanı renk, solu ahenk.

Hayır, sağ yakışmıyor onun şiirine.

Ne diyordu **"Halime Tercümandım"** başlıklı şiirinde: **"Dipdiri o sol yanım."**

"Rengâhenk"in Can Yücel'ce Türkçesi de bu olsa gerek...

RENGÂHENK

"Beynin Pîrî Reisi
Gazi Yaşargil'e"

YAPRAK DÖKÜMÜ

Sararıp dökülmeden önce kızaran yapraklar ki onlar
Şan verdiler ortalığa bütün bir sonbahar

Mevsim dönüp de yeniden yeşermeye başlayınca rüzgâr
Çırplağında o atın yine onlar koşacaklar
O çocuklar
O yapraklar
O şarabî eşkiyalar

Onlar da olmasalar benim gayri kimim var?

İSTEMEYEREK

Toz
Toprak
Çer
Çöp
Ve yağmur eskisi
Ve altındayken böyle
Sana karşın seni sevmenin...
Cumadan beri
İstesen de sen
Ölmek,
Cumadan beri
Ölmek,
Nerdeee
Neerde ölmek
Çimleniyorum sevgilim

Ve böbreğimde bişey
Çim çim çim

Ben galiba böyle, Güler,
Sana yeşillenerek öleceğim

GARCIA LORCA'YA GRASİYA

Aklını oynatıyor zurnasıyla bir çingene
– Bana ne, bana ne?
– Hangi kimsin sen ulan ibne?
Aklını
Oynatıyor
Zurnasıyla
Ve gümüş
Bir çingene

Yeri mi?
İkinci Meandros'un orda
Çine

Ve bindokuzyüzaltmışdokuz sene

Aklıyla zurnasını oynatıyor bir çingene
Ve şair ne kadar memnun olmalı ki
Boyuna kaşınıyor kene

Ve turnalar uçuşuyor zurnadan
Ve kimin ne şikâyeti var ki
Kurnalar dahil 12 Mart'tan bu yana

Ve herkesi üç saatlik nefesten sonra
Kapatıyorlar yine

Aklını oynatıyor zurnasız kalmış bir çingene

Ama cakası caka
Lor peyniri yiyor ranzada Lorca

MARTILAR Kİ...

Günlerdir körköstebek nefsimle öyle hırlı
Ve öylesine harlı ki
esrik nefesim
Bir kibrit tutsam parlayacak.
Bir sarnıç gemisi diyecekler *alev almış*
Boğazın iki yakasından

Oysa bir gaz tenekesiyle bir şişe mavi
Gelişi güzel mi güzel bir ocak
Suların ortasında sevgili öfkemle benim
Yanacak bahar erişinceye değin
Soğuktan morarmış kanatlarını
ısıtsın diye martılar

Martılar ki sokak çocuklarıdır denizin

BASUR BADEL MEVT

Tepemdeki selvi değil, bir erguvan
Çayır bana gömülü, ben çayıra gömülüyüm
Bahar çarpmış dünyada yeşil kokan ilk ölüyüm
Bundan böyle benim için tek geçerli buyruk söz:
Şaha kalkmış bülbülleriyle Beylerbeyi'nin
Yaşasın ölüm!

Tamam! dedi tepemdeki erguvan
Kanaya
Kanaya

PRIMA VERA

Bu duvarlar bu ağaçlar
Bu ağaç VE bu duvar...
Arkadaşın dolmuşuyla gidiyoruz
Beykoz'dan doğru Üsküdar...
Böyle giderse böyle giderse bu bahar
Bu ağaçlar bu duvarı yıkacaklar...
Bu geçmişi değil, geleceği kınalı
Bu yemyeşil davarlar
Bu duvarı yıkacaklar...

İLAÇ İLANI

Yakamozlar ki bir çaredir her çare gibi
Yıldızlarla çok küçük böceklere has...
Ve insanlar için
Çook çok yalnız kaldıkları vakit

Bi de
Bi de
Bi de
Ölmelerine ait
Bu pis ama nasıl pis denizde

Ve oldum bittim mazotlu bu mâyitte
Yakamozlar da zaten görünmezler hiç

SERT BİR ADAM

Kuzguncuk'daki vişne,
Bak şu dünyanın işine!

Vişne çürüğü yalısının
Vişne çürüğü havuzunda
Winchester tüfeğiyle
Kurbağa avlarmış Mocan
Sert bir adammış belki kendisi ama
O Winchester tüfeğiyle vurulan kurbağalar
Vişne yaprakları kadar yeşil
Yeni patlamış vişne yaprakları kadar...
Ve Mocan'ın vişne çürüğü yalısının
Vişne çürüğü havuzunda
Kurbağğğ gibi ötüyorlar hâlâ

ENVER GÖKÇE'YE

Sene 1966
Kayınvaldenin evinde oturuyoruz Kınalı'da
Gözü yaşlı bir sonbahar günü
Güler sökük dikiyor pencerenin önünde
Ben odanın gerisinde masa başında
Hatırımda kalmamış kimden
Çeviri yapıyorum harıl harıl
Telifini parça-buçuk alacağımı bile bile...
Yau diye seslendi Güler
Bir adam geçti önümüzden. Tam bir eski tüfek...
Bu kadar olur ama!..
Demeye kalmadı zır kapı!
Gittim açtım,
Karşımda bizim Enver!

İSTANBUL LİSELİ GENÇLER SORDU ŞİİRDE USLÛP NEDİR DİYE?

Bende dedim ki bazıları
Ayçiçeği diyorlar günebakana
Bazısı da günebakan diyor ayçiçeğine

Ben günebakanı yeğliyorum
Belki de güne yöneldiğim için yine

Ama siz de bilirsiniz ki
Gün aydındır gece de gece

Ama ne zaman diyeceğiz birbirimize günaydın?

Ben de onu diyorum ya işte
Bak kardeş şimdi uslûp meselesini düşünmeye başladın.

NEŞEYE SONE

Yakın gözlüğümü yitirdim
Yitirince seni Kadın –
Doğumun ardından
Çatladı kapı sanki

Öyle uzak bir doğu ki her şey
Görünmüyorum burnumun ucundan

Çiğnenecekmişim gibi geliyor hep
Geçerken kıtadan kıtaya

Ters bir dizeye rastladım demin
Taburcuymuş, öyle dedi
Çıkışını yaptırıyormuş acundan

Laf!

Ne sen ne ben sevgilim
Öldükse ölümden değil
Sevişmenin acından

ÇİN İŞİ

Şıpıtık terliklerini çıkarınca gördüm
Amma da küçükmüş ayakları şu nisan yağmurunun
Şimdi pekiy

Ç
i
n
c
e
k
o
n
u
ş
m
a
s
ı
n
a
n
e
b
u
y
r
u
l
u
r
?

n o inden a di Ç
e n l n e l
B u i l d M
n d ıyorum

Ve tahtaboş kahkahasından kaçmayıp demin
Bile bile bu âfete tutulduğum için
Bi temiz yıkandı içim

ŞAŞKIN ŞAŞKIN

Can Belge'ye

Deli ediyorlar maviyi
dalların uçlarında tomurcuklar
Tek durmuyorlar hiç
Kıpır da kıpır rüzgârda
salıncak sallanıyorlar

Mavi Bey de tirşe gözleriyle
Şekva ediyor bana
Bişey söyle diyor şu yumurcaklarına

Bense bakıyorum
yattığım yerden
şaşkın şaşkın
Baharın gelişine

SERÇELEME

Çok oldunuz be serçeler
Kapatırım şimdi kapıyı
Dedim
Dinlemediler beni
Ben de kapatmadım kapıyı
Varsın dinlemesinler

GÖRSEL

Gözlerimi aldılar elimden, geri vermiyorlar bana
Ne kayıp, sizi dünya gözüyle görmemek bi daha!

VURA VURA

Kalbimi kırdım ben çok
kendim cinçekicimlen
Örse döndü yatağım
üstünde ufaklarım
Vura vurdukça ama
saçılan kıvılcımlar
Su'dan da Güzel'den de
hepsi has çocuklarım

ALTAN BÜYÜKYALÇIN'A

Çok da iyi süvariydi Altan
Öyle hızlı atladı ki son maniadan
– Yalan olaydı keşki, dediğim yalan –
Dünya denen atı kaydı altından

MÜZMİN BİR ŞAİRE

Bir Beyaz Rustan kapmış
Bir Tepebaşı otelinde Şiiri
Gayrı ne permanganat ne antibiyotik
Bir akıntıdır gidiyor sittin senedir
Gözünden yaş geliyor su dökerken bile

Belini doğrultmak için Türk Şiirinin
Çekiyormuş bu çekilmez çileyi,
Yoksa çaldığı gibi başından büyük bir taşa
Kırarmış çoktan
Pelikan marka dolmakalemini

Bakarak bu Çağdaş ve Çardaş Şaire
Hiç de zührevi değilmiş meğer Zühre!

GİDİP GELME

En son denizi işittim
–Öc alıyor benden–
İçim için kaynıyordu demin
Patlamadın ya dedim
Patladı işte
Öbür sesler
–Fabrikanın düdüğü cankurtaranla ezan
Ve göğsümün hırıltısı–
Hiçbiri ayağına su dökemez bunun
Bu vurdu muydu uçuşuyor canımın yongaları
Pul pul pırıl pırıl ve oğul oğul
Bir mevlut balığı ağıyor sanki menevişlere
Hiç kalır yanında bütün seviştiklerim
Bu deniz, düştükçe düşen nabzım terim benim
Beyler gayrı beni sarı defterinizden silin
Nem varsa definem ipim kefenim
Hepsi sizin hepsi sizin, hapsinizin.
Yeter ki beni bir genel afla başınızdan defedin
Ve defleriyle çalparalarıyla gümüş sürülerinin
Bu dif gibi cesedi Kanal'ın döllüğüne defnedin
Kulaklarınızı çınlatırım ordan
Isırırım gözlerinizi
Geri dönen bir hecetaşı gibi geceden
Heceleyerek kendi kitâbesini
Unutmuş bildiği ne varsa önceden
Sekerek ve .....k denizi
Şaş kalacaksınız o zaman

Şeytan minareleriyle nasıl okunurmuş ezan
Ve düşmez–kalkar bir Allah gibi tuzlar içinde
Varacağım ki cenazenize
Bir kızım daha olmuş denizamlarından
Ve tıpkı ve tıpkı bir insan
Kaptığım gibi onu da atacağım ki dalgalara
Ayrı düşmesin garip, sütanamızdan
Anladınız mı şimdi Can
Niye gelirmiş hep Boğaz'dan

LAPACI

Ne karanlık kar bu!
Ne biçim pirinç bu siyah!

Ayaklarım donuyor
İçim öyle eziliyor ki
Bir tabak lapa olsa şimdi
Anamın hanımelleriyle pişirdiği
Akpak ve onun elleriyle sıcak
Bir tabak lapa olsa
Anamın pişirdiği
Bir tabak lapa
Lapa...

Olmayacak da olsa
Ne güzel dua

AĞIT

Dün gece seyrimde gördüm cerenim.
Kızlar ne kadar çok seviyorlarmış ki seni
Mosmor olmuş gülyazısı bedenin

Mosmor olmuş gülyazısı bedenin
Düşmüş sanki erguvanlar içinde
En genç burcu yıldızdan bir kalenin

En genç burcu yıldızdan bir kalenin
Uçmuş sanki uçsuz bir uçuruma
Gökyüzünün çakır gözlerinden

Gökyüzünün çakır gözlerinden
Düşmüş bir damla, bir deniz feneri
Işınlarıyla şile bezlerinin
Güdüyor çobansız kalmış tekneleri

DELİRİYORUM TİREMENS

Dün ne güzeldi gün
Dün bir düğün
Vapurun bacasında bir zambak açmış
Kulağımın zarında bir sümbül
Tırnaklarım hepsi papatya
Ayaklarımla geziniyorum dünyayı
Ayaklarım ki manolya
Uzun bir mavi bu Boğaz
Çıkı çıkı veriyor her yerden
Sanki milletçe işimiz
Bir sandalı denize indirmek
Ben övmüyorum hiçbişeyi
Ağaç elmasıyla övünüyor
Bir mevlut sanki Hatice
Giyinmiş Sırmakeş'e gidiyor
Bu kadar güzel olmamalıydı yeryüzü
Dayanamıyorum dayanamıyorum
Şıp dedi güneşin ilk gözyaşı
Şıp dedi damladı denize
Beni tutmayın artık tutmayın
Ve kızaran kızaran tomatlar
N'olur beni unutmayın
Benim karım Hale olacaktı
Ölmüş ve ressam bir kadın

SAKSIDAKİLERE

O bir saksıydı siperde
Her sabah sulanırdı hizmetçilerde
Yağmuru gördü ya şimdi
Aklı orda hep:
Dindi
Dinmedi

O bir saksıydı siperde
Gökten inenleri gördü de
Anladı gayrı
Yağmur yemek nerdeee
El elinden sulanmak nerde

MERHUM BİR NEFER–İ MERKUMA

Vadideki kurra zambak
Kökü dünyada da olsa
mevtaya çiçek açacak...
Kaçak!
Kaçak!
Kaçak!
Kaçak!
Sen ölürsen tavşanından ak
Tavşanından kim kaçacak?

ŞEY GİBİ

Fethi Naci'ye

Şey gibi herbişeyim yahu
Satır yazamıyorum

Sanki kendimle değil
Dünyayla ölüyorum

Bağırsam bağırsam bağırsam
Bağırdığımı duymuyorum

Tek bir musluk var açık
Onunla akıyorum

İstemeden istemeden istemeden
İsteyereeeek

Ah sen ölüm denen topal köfte
Buluştuk bak cenabette

İçim rakı dışım su
Bu mahmur cinayette

Çocuklar çocuklar çocuklar
Sizlen doğmamış mıydık biz birlikte

GENÇ BİR ŞAİRE MEKTUPTAN

.....
Dene bi de Taşakçı Salahattin'in orda içmeyi
Öbür müşteriler çifte–bahis oynarlarken
Şiirle bahse girmesi, fazla kaçırmamak şartiyle iyi...
Onlar rakı masasından atları koştururken Velifendi'de
Sen de sözcükleri koştursun İcâdiye'de!
Açık bırakarak belleğinin ahlı vahlı ahır kapısını...
Herkesin elinde kalem, önünde liste, hesap kitap
Bir de gişecimiz var ortada dolaşan, hazır cevap...
Eski cokeylerin ağzından bir iki sır ve satır kapmışsan
ne âlâ,
Hiçdurma sürün masaların altında, sür o lagar kısrağını
Önce Karan'ı, sonra elden ele geçen Karanfil'i kırbaçla!..
Tesbih gibi dizilen Türkçelerden kopunca da vaveyla
Oldun gitti hem şair hem edip
Sofokles'in Oedipus'uyla anam avradım olsun deyip...
Ne gam sonuncu gelmişse kıymatlı Ela
Sen kazandın ya ödülü, Mandıra, Madara ya da
Madeyra!..
Seni de, Dostoyevski'yi de, Muhammed'i de
Şiir, babalarımızı ve cümlemizi tutan bir sara...
Eşref'in saati bu, çitfe olsun, at bir nara!..
Ama öbür müşteriler gocunursa karışmam
Onlar daha bir ciddi iş görüyorlar be anam...

TANİLLİ'YE BAŞSAĞLIĞI

Kulağım sende Server
Nasıl beklediysem doğacak çocuğumun haykırışını
Senin sağlık haberini de öyle bekliyorum
Sanki bir tel gerilmiş aramıza, bir saz
En püften bir işaret kıprar kıpramaz
Ötmeye başlıyor nabzımın kızıl serçesi
Şakaklarımda

Geçerken gördüm demin Küçüksu'yun ordan
Mezarlığın yamacında bir erguvan açmış
senin resmin tıpkı, çıktı ya gazetelerde
Ak sedyenin içinden koşturuyorsun baharı
Kana kana kanayarak ölüme karşı

Bu toprak var ya can verdiğin senin,
Bu toprağa düşman baltalarla budanarak
Üstüne yığıldığın toprak var ya hani
O taprak işte seni ayağa kaldıracak...
Onun için sıkı dur, kardeşim, sık dişini
Ve ateşten ölüp ölüp dirilen semendercesine
11 Mayıs'ta Taksim'e yetişmeye bak
Taksim'de birleşmeyle birleşmeye!
BEKLİYORUZ HAA, GECİKMECE YOK!

(12 Nisan. 1978)

KARIŞMAMACA

Boğa'ya en yaraşan havayı beklerken öldü
İstanbul tıpkı

Başında ateş böcekleri
Ve kırkayaklar ayak ucunda
Kırklara karıştığından ötürü

Başkalarının işine karışma demedim ben sana
Bre gafil bre insan bre Galata Kulesi

NAFİLE NAMAZI

Papirüse bakıyorum
– Çaydanlığa dikmiştim şu kadarcık
  Amma da büyüdü! –
Papirüsü suluyorum
Şiir yazacağıma

ŞEREFENE

Tatarın teki düze indiğinde
Minareyi gördüğünde
Nah işte bu demiş *yerin kotağıdır*
O sâyede cennet-âlâ denen otel
Otağıdır, otlağıdır o yatarın.

YARADANA KURBAN

Tırnakları uzuyor İstanbul'un
Kirli bir masmavi
Ama ne kadar yaraşıyor yarabbi
Bu tırnaklar bu deli parmaklara
Ve ortayla işaret arasında mütemadi bir cigara
Giderek minareler oluyorlar

Yaşlı bir köprüye rastladım demin
Bir diyeceğim yok dedi martılara
Başımı döndürmeseler
Başımı döndürmeseler böyle

Bende dedim ki Allah'a
Feriştahın gelse yaradamaz bu güzelliği
Sen bir turistsin amcabey!

BİR KOVA SU DA BENDEN

Uçuk mavi bir çadırdı sonbaharın göğü
Söküldü garibim, rahmetlere dürüldü
Ayakları sallanıyor yaylının kıyısından

Giderken ama, giderayak
Zül değil, kardeşim, bir zil, bi zil!

Çingene pembeleriyle yapraklar ağlıyor ardından

Kaptım kovayı ben de, koştum çeşmeye
Görüşürüz diye bi dahaki seneye

TARİHLİ BAĞBOZUMU

Ayaklarıyla ezip fıçıya mı bastılar seni
Nefti kasnaklı bir fıçıya,
Aldırma, kara üzüm!
Sen, o Kırmızı Şarabına doğru
İçten içe
Harıl harıl
Çalışmana bak, iki gözüm!

KARARI KARAR

Paşabahçe'de oturuyordu kendisi
Rakı Fabrikası'nın ta şakağında
Öyle sulandırıyorlar ki ağbey dedi *bu zıkkımı*
Çakırkeyf bilem olamıyor Çakır'ın kör kedisi
Bir tek fare yeter alimallah bir tek fare
Dağıtmak için şu sizin meclisi
Sonum olsun, vallaha da billaha da, bu son
İçersem bi daha bu rengi bozuk anasonsuzunuzu!

1976 BAHARINDA BİR GÜN EVSAHİBİM – EMEKLİ YÜZBAŞI – ÇÖMLEKÇİ FETHİ BEY ÖLDÜ AMA... AMASI VAR

Bir dükkân kapandı
Bir dükkân açılacak.
Güveç güneş küp saksı
Ve kapkacak...
Fethi Bey –görmüyorum a biliyorum–
Yine eskisi gibi dikilmiş duruyor eşikte
Ve bahar dolayısıyla namlusuna kiraz çekirdekleri
sürülmüş
emektar makinesiyle tetikte
Bugün kaç para vururum diye.

Lakin yeni şartları göz önüne alan Koroner Yüzbaşım
değişik bir
taktik uygulamaya kararlı
Babaeski'den getirtip de elcağızıyla yamadığı o çatlak
çanaklar içinde
Bu sefer kendi küllerini okutacak
Güllere

Neylersin ki deniz tarafında yeni açmış toy şebboylar bile
Yutmuyoruz gibisine Fethi Bey'e muzip muzip gülüyorlar
Eflatuna çalan çipil gözleriyle

DİNLEME BAŞINI!

Karşı masadan çağırdılar, *buyrun* dediler
Keyfim yok dedim *bağışlayın, başımı dinleyeceğim biraz*
Sen misin diyen, bir curcunadır koptu
Ne kalabalık, ne kalabalıkmış yarab başım!
Bunca ayıp, bunca kayıp, bunca ölüm!

Attım kendimi dışarı, karıştım Şarlo'nun yalnızlığına
Uçuyorum şimdi Barbaros Bulvarı'ndan aşağı
Üstümde insanlar, ne güzel,
ve ayaklarımın altında deniz!

Sana da söylüyorum hep, Teo,
Başını dinleyeceğine, al başını git uçmaya!

YAŞASIN CUMHURİYET

Gölköy adında bir yer varmış Gelibolu'da
Televizyonda gösterdiler geçen gün,
Gelenek edinmiş köy halkı,
Ben kendimi bildim bileli bu böyledir
Diyor muhtar:
29 Ekim'de toptan sünnet ederlermiş çocuklarını...
Derken ekranda entarili bir çocuk belirdi
Kirvesi tutmuş kolundan
Yatırdılar bir kamp yatağına,
Ardından sünnetçi olacak zat boy gösterdi
Elinde bıçağıyla,
Çocuk kaldırdı başını, bağırdı:
Yaşasın Cumhuriyet diye
Bunun üzerine de ekran karardı

Korkarım, bu, sade Gölköylülerin değil, umumuzun
Sade küçüklerimizin değil, büyüklerimizin de
Düştüğü bir *tarihsel yanılgı*
Çünkü sünnet değil, farzdır cumhuriyet

(2 Kasım, 1980)

ÖFFFF...

Karanlıktayız gene
Yukarda çılgın çığlıklarıyla Kerem.
Dargın bana, bu gece de gelmeyecek bi tanem,
Poyrazda ağaçlar ehlen ve sehlen
Boğuşuyorlar kendi hayaletleriylen,
Ocakta karnabaharın kokusu
Unutturuyor baharı hasseten,
Hangi kamusu açarsan aç
İster Larousse'u, ister Kâbus'u
Mutluluk denemez bu halimize...

Ben de yaktım emektar lüküsü
Yakarmışçasına süksü
Ohhh be, ohhhh
Görür oldu göz gözü

Dağıtalılm diyorum, çocuklar, bu kara dumanı
Gül alıp satmanın tamdır zamanı!..

CENNEŞÂNÛHU

Baykuş aslen bir hatundur bakmayın baylığına
Mekânı cennet ola, makâmı şattaraban
Her mendakkadukkada bir dokuz doğuran...
Kuşkonmaz sütüyle emziriyor geceyi
Ve zifirî yıldızlar ürüyor eski samanyollarından

Yavruları yetişip süzüldü müydü dünyaya
Kadifeden çıtı çıkmaz kanatlarıyla
Düşlerini yiyorlar, gümüşü düşlerini gülibrişim ağaçlarının
Nasıl yerse ayçiçeği çekirdeklerini çocuklar
Dişlerinin arasında çatırdatarak çıtır çıtır

Tuh sana Puhu Kuşu
Çini mürekkebinlen sarı, susak ve uykusuz nehrime
Batırdığın bu kaçıncı tahtel-bahir!

DEĞİŞİM

Zeus güya, rüzgâr
Koşuyor karşıki ağacın ardından
Yakalayamıyor ki ama
Daphne değil çünkü o yeşil kızın adı
DEFNE

Oh olsun Zeus pezevengine!
Apollon olsan ne lazım gelirmiş gibisine...

SABAH SABAH

Bu gül bi şeyin anısı olacak ama neydi unuttum
Kim bilir belki de sabah sabah yeniden açan umudum

HERZE

Bir yılan düştü vapurda yanıma
Sarıldım denize

DÜNYA HALİ

Çingene benleri, ne dersiniz, pembe olmalıydı, değil mi?

Ama dünyada her şey olması gerektiği gibi olmuyor ki...

MAYERLİNG FACİASI

Üzüm
Şampanya
Habsburg
Fransa

Öldürdün bre Marİya Vaçelya'yı!
Kendin de yattın ama Viyana
İki seksen şahane virandalarına

Bu şiir bir kibrit
Tutuyorum sönmüş bir şamdana

Adamışım ben zatımı zaten
İkinci Veryansın Muhasarası'na
Orda bir işçi olarak şahsen

SON GÜRLÜK

Tırabzan hurması ağacına döndüm
Tüyüm tüsüm döküldü, yapraksız kaldım
Yine de meyvaya duruyorum bu cıbıl halimle
Tepeden tırnağa
Turuncu turuncu
Kütür kütür
Bu benim sonbaharım
Bu benim son gürlüğümdür

GELİNCİK ŞURUBU

Şu ölen çocuklar var ya
Sana bana dünyaya...

İlikleriniz donduğunda kışın
Bir kaşık umut gerektiğinde
O şişe gelecek aklınıza
Pencerenin önünde duran
Güneşte
Gelincik...

DEDEM ALİ RIZA EFENDİ

Yakın gözlüklerini silerdi boyuna
Gümüş düğmeli yeleğinden kalma o yeşil
O havı dökülmüş kadife parçasıylan,
Nası ama öpüp okşarcasına...

Bir çift çaylak gördüm geçende
Geçtiler gülibrişim yapraklarını sıyırarak...
Dedemin gözlükleri dedim bunlar
Dedemin uzak gözlükleri bunlar muhakkak...

OLMUYOR

Sırtımı verdim Acemler'in köşküne
Hani şu yokuşun altbaşında
Beyazlı yeşilli sarmaşıklar sarhoşu...
Elimde nevale var yorulmuşum
Oturdum duvarın üstüne
Kahverengi zıvanalı Samsun'u da yaktım
Bakkal Güngör ikram ettiydi demin
Çektim kulağımın arkasından...
Yağmur çiseliyordu,
Karşıki meşelikte de kuş demlerine karışık
Palamutlar düşüyordu arada bir
Daldım dalacağım eski Beylerbeyi'ne
Asaf Halet Çelebi'nin yamacından...

Olmuyor allah kahretsin
Şu arabaların cayırtısı yüzünden...
İlhan Erdost'un nasıl öldüğünü
Kaç gündür aklımdan çıkaramadığım gibi...

DAYILAR DAYILANIP YAYLAR YAYLANDIKÇA

Galata Köprüsü tir tir titriyor
Bunlar beni de asma köprü yaparlar diye

Yüreğinin dubalarını geniş tut, ihtiyar!
Sen böyle nice dayılar gördün bugüne kadar
Hepsi de yedeklerinde sürüye sürüye ayılarını
Senin üstünden azamet-i böbreki ve kalpak-ı pöstekiyle
geçip
Tarih'in hayvanat bahçesini boyladılar

EVRİM

Kolyoz Çengelköy'de, Necati'nin orda
Önce komiydi, sonra garsondu
Büyüdü büyüdü uskumru oldu
Derken lokantanın hemen bitişiğinde
Beş karışlık bir havuz vardı
Tatlı suya düştü boğuldu.

YARAŞTIRA YARAŞTIRA YAKIŞTIRMA

Fransız Feylesofu Proudhon'un ünlü bir sözü vardır
Mülkiyet hırsızlıktır diye.
Milletçe daha da ileri gidiyoruz biz
Mal diyoruz uyuşturucu maddeye,
Mal sahibi de, yani mâlik
Esrar kaçakçısı gibi bişey oluyor demek.
Ha bakın, felaket bununla kalsa iyi
Bizde *sermaye* denirdi eskiden fahişeye
Buna göre sermayedar da...
E, siz çözün artık bu ayıplık bilmeceyi!

MAARİF TAKVİMİ

Anne, ne zaman bahar gelecek?
Kış gelsin de öyle, yavrum.

SENDİKAL

Yağmur bir ses olaydı sırf
Toplu sözleşmeye oturur muydu topraklar

YAKIN TARİH

Gün gelir bu işe bu millet de şaşar
Tam kurşun işlemez deminde karanlığın
Bir ateş böceğidir başlar

VETO İLE TOTO

Bu adam yıllarla yalıboylarında yaşadı yalnız
Gölgeleri çok, kırlangıçları az...
İnsanı uzaktan uzaktan ava çıkmış gibi
Koklayan bir tazı...

Yazdığı bir şiir, bir yazı
işi mi ne?
Silmek elbet karayazıyı

Yaptı ama yapa yapa
Değil gayrı yapayalnız

Bre Çinliler ki size güvenim sonsuz
Mao'nun kadınını idam etmezsiniz siz
Suçsuz

Uçurduk sanırken çünkü kelleleri
Kuşlar cenneti oluyorlar uçsuz

GERARD DE NERVAL'LE

Oktay'a

Gurbet elde Cem Sultanım
Harap bir kulede mukim
Karanlıklarında Aleyhistanın
Gümüş bir cümbüş çalar ellerim
Karasevdanın zifirî güneşi vurdukça yüzüme
Göreceğim gelir yârimi tıpış tıpış karşıdan

Üçotuzlarında mı asla
Ben yarın öleceğim
Bir sokak lambasıın ışığını
Murassa bir saat gibi asarak boynuma
Ne kadar çok sevdiğimi
Âleme ilan için

NİSAN TEZİ

Güneş gözlükleri gökyüzünün kırılmış

Kırkikindilere düşüyor bütün iş

Gayrı siz ağartacaksınız çocuklar
Işığın yüzünü

Toprağı öpe öpe öpe öpe
Damlalar siz
Açacaksızın körün gözünü

CENAZE DÖNÜŞÜ

Anlaşıldı bu
R'lerin intikamı
Onlar yuttu Özdemir Asaf'ı

HALİME TERCÜMANDIM

Sözümona insandım
Hamsiydim buğulandım
Koynumdaki hatunu
Havva anamız sandım

Beyazıt Kulesiydim
Hem Kumkapıdaki yangın
Arap itfaiyeciynen
Kendi derdime yandım

Pir Sultandım abdaldım
Düz rakıya dadandım
Çekip çekip kafayı
Anacağımı andım

Banazdaydı bazlamam
Ve radyodaki reklam
Yaşamı yandaş sayıp
Bana bir ekmek bandım

Arşa vardı feryadım
Firazda kör kadıydım
Kararsızlıktan cayıp
Katlime karar aldım

Gül benizli isyanım
Eksi çıktıkça kanım
Arta durdu bicanım
Ben ölsem ölsem bile

Dipdiri o sol yanım

CAN'IN CANI CEHENNEME

Can çıkıyor
Canı çıkasıca
Canı sıkılmış evden

Can çıkıyor
Evden bahçeden bayırdan
Can çıkıyor Çamlıca'ya

Öyle güzel bir İstanul ki efendim
Can çıkıyor cansıkıntısından

Ve çalıyor, çalıyor taa
Kınalı'daki Rum Kilisesi'nin çanı

Sonra iniyor Can'ın canı
Can'ın çıktığı Çamlıca'dan
Ki Allah birikmiş taksitlerini affetsin
Canı öyle çektiği
Ve de tatlı tatlı can çekiştiği için

ÜSKÜDAR İSKELESİNDE İKİ LOSTRACI ÇOCUĞUN KONUŞMASINDAN

Öyle bir gül atıcam ki size gelecek maçta
Âdem abim bilem tutamaz elleri yanar

AHMET HAŞİM'CE

Akşamdan kalma İstanbul
Öyle güzel bir akşamdan kalma ki
Sen de orda kal diyor şeytan
Bitmesin diye bitmiş olan bu akşam

PATLAYAN TANKER

Mengü Ertel'e

Zehirli bir mantar gibi mai ormandan kanayan
Bu ateş, bu kurşuni, bu baruti duman
Ortasında bir güneş, bi görünüp bi kaybolan
Bana diyor ki: Sen de patlayacaksın bi gün Can
Olanca dikkatsizliğiyle ve bir Rum kosteri edâsıylan
Güler tekrar gençmiş gibi geçtiğinde ihtiyar yanımdan
Öfkeden, kıskançtan, petrolden, rakıdan ve aşkdan...
Derken inecek bütün Modalardaki manken ve camekân
Ben de o Romen tankerince berhava olacam o zaman
Camlara Romen örneklerini keten göynek üzre
dokuyaraktan
Ben de patlayıp öldüğümde yüz bin çam dikilmiş o akşam
Kendisi için değil sade, adam olmak için adam
Kökleri güneşte hep, biraz deniz, biraz çiyan.

İBO GİBİ

Uçuyor deniz, uçuyor
Artılarıyla tekmil
Sade ağaçlara değil, bana da
Uçarı köpükleriyle
El ediyor köpoğlusu, el

Uyuyoruz buyruğuna dalgaların
Harfiyen
Ve güneş yazıyoruz dünyaya
Mütemadiyen
İbo gibi –yazı yazmayı öğrenmiş yeni–
Suat Amcasının hediyesi mor kalemini
Tükürükleyerekten

NAAT

Bir elim bulut
Bir elim toprak

D D
Ö Ü D
N Ş Ö
E E N
R N E
E B R
K İ E
R K
Y
A
P
R
A
K

Sana bin kez söyledim be evladım
Dişlerinle tırnaklarını yiyeceğine
Gözlerinle gökyüzünü yesen ya

MERDÜMGİRİZ

Sabahları aç karnına yosunlu bir çay içer kurbağalar.
Niye mi Çaykovski uykusunda ağlar?
Kuğulardan yüz bulamadığı falan için değil
Güneşin gözyaşları yeşildir de ondan

Âdem Babamız yazdı bu şiiri cennetten kovulmadan
Kendi âdem elmasını yiyerek geçen akşam

Kurbağalar da onun için çığrışıyorlar a...
Ne güç şeymiş
Bu adam olması diye
Tabii elbet sabahları aç karnına yosunlu bir çay içtikten
sonra
Onun için de adamlardan ziyade âşığım ben
kurbağalara.

SORU–SUAL

Erkekler birbirine karıştığına
Kadınlar birbirine sarıştığına
Ve canbazla bulut buluştuğuna göre
Sorarlar mı yani sana
Niye çalıştığını
Ve çalışa çalışa çalışa
Niye çalışmamaya alıştığını?

BENZETMEK GİBİ OLMASIN AMA

GEBE GİBİDİR
GİBİ DE GEBE

HASBELKADER

Bu çapkına bağlanan kadın
İster on dördünde ister üç otuzunda
İpsiz olur çıkar sonunda

ŞİLİ'DE SON DURUM

Evde oturmaya öyle alıştı ki millet
Sokağa çıkma yasağı yasaklandı

BİR ELEŞTİRİYE KARŞILIK

Ben balıkçıyım kardaşım
Ben üstüme başıma değil
Altımdaki sandala bakarım
Adı Kısmet, turuncu yeşil

TEŞHİS

–Ne şiş yansın ne kebap
–Sen bir kundakçısın ahbap!
Engizisyondan kalma...
Sayanora Savanorola!!..

ERGEÇSEL ERGEÇ

Köprü altındaydım geçen gün
Bi balık bi balık bi balık
İstavrit sarı kanat çinekop
İşte dedim Marx'ın meram ettiği bolluk

DÜŞ BİRLİĞİ

Büyük cevizin dalını silkerken ben düşte
Karım da anasına baldıran kaynatıyordu
Aynı anda silkindik ki uykudan
Yaprakla akan bir ırmağa dönmüş yatağımız

HAVAî BUHRAN

Havanın gözü öylesine karardı ki beklemekten
Nerdeyse menevşeler yağacak gökyüzünden

Tevekkeli morarmadı dudakları çocukların
Yakındır, Washington Karpuzu düşecek
Bu eşşoğlu eşşekten

RUHUNU TESLİM

Uçtu gitti İsmet Hatun'un çılgın uçurtması
Taçlıca'dan ma'acirdi garibin yaşaması
Suçluyum diye ben, dolaştı karakol karakol
Sonunda teslim oldu göğe Sema'nın anası

SONE

Dolmuştan müsait bir yerde indim
Cehennem mıntıkasındayım gayrı
Tut ki bir teneke pantere bindim
Dizelerim ağrıyor zâri zâri

Mor kemençeler çalıyor işkence
Kara batağında gözlerim bahrî
Remboyla çıktıktı bu teferrice
Zzehri terkedip o, seçti çölleri

Âleme nizam verirken haytalar
Şekspirle Yunus yan yana yatarlar
Hece taşlarıyla söyleş dilleri

Azap kapısından uğrayan hayat
Bu topal koşma bu canhıraş hoyrat
Sone bulsun diye yazdım bu şiiri

DÜNYALIK

Gözlerim dayanmıyor bu maviye
Hâlâ da açıyorsun sen açelya
Olmaz olsun güzelin acıması
Ölmek ne, bitiyorum biteviye

Doyamadım doyamadım sevgiye
Boğazda erguvan olurum diye
Umman umutla vardım ki hummaya
Yüreğim denen şey meğer bir midye

Rakı yoksa buldum derhal kolonya
Ada oldu bak bu hayırsız haya
Korkarım yine öldür'cek aşktan
Beni bu dünyaya getiren dünya

MATERYALİST

Bütün istediğim o yirmi beşlik
Fransız Hastanesi'nin orda yitirdiğim
Duvarlara karıştıydı ya parıltısı
Bütün istediğim o yirmi beşlik
Işıl ışıl denizin dibinde
Sade ot yiyen o balık lipsos
Kanatlarıyla suyu havalandırarak

Bütün istediğim o yirmi beşlik
Uğruna kaç kulaçlar daldığım
Ciğerlerim patlayıncaya dek

Baksana ne para gözlüymüşüm ben

İŞTE BU İŞ

Shakespeare
Beautiful is terrible
Terrible is beautiful demiş

Bu söz Türkçe şöyle söylenir mi acep?
Güzelden güzeldir gazel
–O düşen sonbahar yaprağı–
Ve müthiş

Benim şiirden şimdiden anladığım işte bu iş

ANI

Ne zaman Mühürdar'a gelirsem Çin'den
Bi güzel susmak geliyor içimden
Bir kız sevmiştim gıllıgışlı
Yuvamı yapan bir kırlangıçtı
Aklımı kaçırıp kaçırıp kaçtı
Üç Güzelden ikincisiydi cadı
Ne çektim bilir Hadî'yle Sadi
Karnımdaki geçmiş çocukmuş tepti
İşe bak, köşeyi dönerken şimdi
Karşıma çıkar diye kalbim hop etti

Ne zaman kendime gelirsem Çin'den
Bi güzel susmak geliyor içimden

ŞU İŞE BAK!

Her bişey bozuk
Yine de ortada bozuk para yok

12 Mart 1980

KAÇAMAK

Yalnız kaldıkça, yani Güler benden kaçtıkça
Tekmil elektirikleri yanık bırakıyorum yirmi dört saat
İki radyo var ikisini de açıyorum
Yarım alacağıma bir bütün ekmek alıyorum
Bugün büyük olsun yoğurt diyorum bakkala

Gören düğün var sanır

KURT AHMED'İN AĞZINDAN

Çook kıyak adamdı babam
Yarından tezi yok kurtulacağım oğlum derdi
Şu cahallıktan
Kurtulacağım a
Ya yerine bişey koyamazsam?

HİSARBUSELİK

Serçe parmakları ne güzel serçelerin
Onlar ki ilk ışıkların örneği üzre
Bir cicim dokuyorlar
Gökyüzbin kere

REKLAMCILIK

I

Nişantaşından dolmuşla çıkıyordum
Baktım, karşıdan tekerlekli bir tezgâh geliyor
Ardında İlhan Berk'e benzer bir delikanlı...
Arabanın alnına
"Köftede tek isim
HASAN TAHSİN"
yazılı...

II

Demin ilanını gördüm
Nerdeymiş biliyor musunuz RECEP'in YERİ?..
Caddebostan'la MaXim arası...

Düşünün artık nasıl büyüktür
Orasını gören kedinin yarası...

III

Adı da kendi de lazım değil
Revizyonistti 1967'de
Artık televizyonist
OMO'yla gusul abdesti alıyor
1955'deki bu maximalist
Çizme giymese de
Ayda bir gün pisi pisi pist
Maunalı saunada
Ve niyeti mütemadiyen halis
İZOCAM'da
Oysa habis dedi doktor durup durduğu yerde
Etiler'de aldığı safra kesesindeki kist
Onun için KALEBODUR'la dişlerini fırçalıyor
Keriz!
Ama nedense bu son zamanlarda
Sosyalizme şiddetle muteriz

İLANI HARP DEĞİL
İLANI AŞK

Bir teneffüssün sen sevgilim
Yurt Bilgisiyle Kimya arasında

KANUNİ

Kanun çalacağız diye çıkıp orta yere
Kanunu çaldılar yere

FERAYİ

O kara bulut yine göründü müydü gözlerinde
Güneşin pamuk ipliği kopuyor en sezmez yerimde
Ben senle varım ben senle yoğum
En toprağı dövüyor en en nasırlı topuğum

DUBARAİ

Ellerin ki dalgaların sesidir
Hani okşayacaklardı ellerimi poyrazda
Bir şair daha var beklerdi seni
Bir değil üç değil beşzamanlar Şiraz'da

ANI

Kabak yapraklarının altında yatıyor çocukluğu
Toprağa dayamış başını
Uzadıkça uzuyor boyu
Tosuncuğun
Ölmüş de yaşıyorcasına
Anacağını ana ana

HIYARARŞİ

Hıyar diyorum
Yoo, ben turşuyum diyor

ORHAN PEKER'E

Dün gece seni gördüm seyrimde
Kanlıca'da, Alboran'daymışız
Ben dükkânın dibinde bir masada oturuyorum açıkta
Sen geldin –o senin en sevdiğim aklı karalı kedi
Hani keyfe geldiğinde, öyle derdin ya sen,
o Ahmed Arif gibi mırıl mırıl kedi–
Çöktün karşıma güneşin altına
Bi açıp bi kapatıyordun gözlerini, o yeni patlamış yaprak gözlerini

Ben de senin şiirini yazarken şimdi Orhan
İçim geçer gibi de olsa, gözlerimi yummamaya
bakıyorum...
Anla artık sen, o gün ve o dün geceki düşte
Kaldırım taşlarını döven zifiri fırçasıyla kuyruğunun
Resmini yapan o kedinin ve kendinin ardından
Siyah–beyazlara karışmaktan, kardeşim, nasıl
korkuyorum!

ORHAN PEKER DER Kİ

Bir başkaydı zaman, ne sabaha sığardı ne akşama
Ruhumtırak bir kedi geçti yanımdan
Ardından da kapkara bir erkek...
Dünyayı memede bir bebeye döndüren çığrışlarıyla
Atladılar bizim çatı katından karşı dama

Üç ay sonra siyah-beyaz bir resim doğdu kucağıma
yüzüm gözüm tırmık içinde

ADA VAPURUNDA

Tercüman'ına dalmışmış beyffendi...
Ayak değiştirsin için hani
Rumelim kutunun üstünden
Bileğine dokunuvereyim dedim usulcağzına,
Bi fırlayış fırladı ki
Galoşlarından beter karardı yüzü...
O yüzden de tek kuruş bahşiş vermedi dürzü...

Pek bi üstüme vazifeydi sanki!
O kenef eşkâlini de biz ağartacağız haa!
OMO'n muyum senin ülen!
Ben ki anadan değil, karanlıktan doğma
Kehlibar tesbih gibi bir çingen...

BAROK

morsalkım
Morsalkım
Mor
mor
Mor
Ömrümün duvarından
İniyor gözyaşları
İniyor
İniyor

Bu ezgi var ya şu ezgi
Çalıntı bir kıravatla çalınacak

Barokluğun da ordan geliyor alçak

KİBAR HIRSIZIN TÜRKÜSÜ

Anamın ipiyle indim gökdelen damınızdan
Kelebek gibi girdim kelebek camınızdan
Taksinize mülkünüze dairenize...
Heceleyerek üzerinde ayak ve el uçlarımın
Belledim seyyarenizi ve kelimelerinizi...
Gözlerinize baktım, mukaddes ciltlerinize, büfelerinize
Vesairenize...
Şiir fenerimle de baktım, son çığlık!
Aşk yokmuş sizde beş paralık!
Gidiyorum ben boşçakallar
Sıçmışım ortalık yerinize
Kıçımın fosforuyla aydınlanın siz artık

GÖTÜMSER

Gün gidiyor limoni, bana kalsa da nezle
Sümüklü deniziyle, bulut mendilleriyle
Hapşırdı hapşıracak burnu morarmış Kıble,
Yaşıycağız demek ki bir eyyam daha böyle

Dün gidiyor limoni, mükedder filleriyle

DEVR-İ SAADET

İlk gördüğümde seni Kandilli'de
Attığım harf Latinceydi uzaktan
Batasıca Batıcılık!
Ve Türkçe kavilleştik o gece senlen...
Lakin Arap Harflerine döndük
Sarmaş-dolaş olunca nihayet
Meğer sen de ben de Müslümanmışız.

MON-TON-SON

Bir kelebekti resmen Ahmet
Ağrili
Deniz üstünde
Yolunu şaşmış
Sarı üstüne mor benekli
Bir Gar-SON
Heybeli'de
Haybecilerle,
Elinde kalır
Kurtaramazsın

Arada ben kârlı çıktım
Bir şiir yazdım
Yazamaz olaydım!

HAMLET'E HAMLE

İşte bütün sorun: ya var ya yoksun
Ya da bu sorun
Ya intihar ya ihtiyarsın

ÇİÇEKÇİLİĞE HAZIRLIK

Hazret-i Muhammed'in terinden türemişmiş güller
Ya öbürleri, o bin bir türlü çiçek?
Onlar da herhalde Memet'lerin terinden üremişler

ŞİİR-İ PENÇE

Kim çıkardı dersiniz hüsnü-yusufu
Kör kuyunun dibinden (heyhat!)
Yosun yaprakları ve
Cefalı çiçekleriyle
Arafa?..

O çıkrık ki zevaliyle şiirdir
İhtiyarlayınca, gayrı-ihtiyari
Tıkır-mıkır kaldırır tekmil şairi
Düşük vezinleri
Ve harften hafif kafiyeleriyle
Cafcaflı bir rafa
Ve ecnebi meydanlardan hafiyeleriyle...

Ödüllerin Kırkpınarı'nda âzamlar
Yağlaşarak üleşirler güleşirler
Dinlendirinceye dek fersude kalıplarını
Öztürkçeylen laf lafa
Derken man-kafa kafaya...

HAVAî CIVA

Allahım nası cıvalanıyor hava
Çat burda çat Çatladıkapı'da...
Derece farımış son derece
Bir Kutup, Bir Hattı-üstüva
Senlen küsüp küsüp
Seni yeniden getirdikçe tava

İspermeçet Puromete'nin, ilahi,
Sürte sürte orasını o mukaddes kava
Keşfettiği ateş
Benim seni süzerken düzdüğüm
Dizenin yanında fava

Döşümdeki döşeğinde
Sakızlardan düşleriyle
Dişliyor âdem-elmalarımı
Bir haftadır Hazret-i Havva

Bu oda ne Kınalı, ne Yalova
Bu ada kadim bir yanardağ, nevicat bir Cava

HALKİ

Kaç güz-yıl geçti bre halkım
Sen düğünsüz kamber olalı
Şu halk-lor peyniriyle
Nefis körleterek
Nefesin tükeninceye dek
Nefretiler tarafından
Boşuna düşmedi boşluğa Nef'i
Bir konağın damından öbür dama atlarken

Ve nedamet için asılmadığına göre Nedim

MÜZEKKER

Bir Topkapı Sarayı kurdu tenin
Kubbe ve koltuk-atların ve harem dairennen
Sarayburnumda

1 AĞUSTOS, 1981

Güneşin tutuklandığı gün
Hem de bayram arifesi

YESA-YİSA

İsa bir çoban Celile Gölü'nde
Kuzu diye dalgaları güdermiş

Musa da yürüyüp geçerken Nil'i
Kademleri neyle meyle neylüfermiş

Muhammed desen, tüccarlık edermiş gibi yapıp çöllerde
Kelâmlardan ne kervanlar düzermiş...

Baktık ki sonra, tüm ölüm bu kutsal kitaplar
Sakarya Nehri ve Mercidabık Zaferi dahil

Gitgelelim kalem-kaşlarımıza
Cımbızlarla yolunan bu yazı
Üzerimize bir üzerliktir

Endeğilse tütsü diye ahretlenilir

KEREVİZYON

I

Fazıl Hüsnü, *"Fora edin antenleri!"* mi demiş?
Farfarası kendisindendir

Bizim Beykozlu Ayş'ânım da durup durup
"Kıyamet günü çattı demektir, çocuklar," derdi
"Damları kapladı mıydı ıstavrozlar."

Bir de baktım geçen gün bir tesadüf
Mefaret'lerin Cihangir'deki apartımanının balkonundan
Çoktan kopmuş kıyamet!

II

Çok kereviz şey şu televizyon!
Bütün boyaları boyamış da sanki haspa
Tek eksiği renkli bir don!

GÖZLERİM DOLUYOR

Faytonla gelirken Şafak'a doğru
Şıp dedi çamların içinde
Güneşe mayil üç parça tekne
Bakmıyorlar küsotları birbirlerine
Gözlerim dalıyor değil
Gözlerim doluyor

Mezarlık ki sıkıştığımda bir insanlık
En terkedilmiş kabri suladım
Bir top ışık başverdi topraktan
Gözlerime doluyor

Çam Limanı'naydı çıkartmamız atlarla
Gazino kapalıymış efkâriyeden
Kumsalda çimen evlad-ı vatanın
Fazla sivil oluşuna içerlediler mi nedir...
Biz de konaklayacak bir ağaç altına bakındık
Sağ ilerde bir çam, çam değil ihvandan bir can
Dalları kök, kökleri dal
Dalıp dalıp çıkıyor derinlerden
Bir yaprak ılıcası sanki
Gözlerim doluyor

Karşıda Eşek Adası, uyuz
Oysa yeşil kısraklardı bu adalar eskiden
Başladılar mıydı dalgalarla öpüşmeye
Ben diyeyim üç, sen de beş tay
Salınırdı baharları deryanın çayırına
Gözlerim doluyor

Şu sanatoryumda kimsesiz ölen Hayalet Oğuz
Çeviri yapıyor hâlâ
İlerinin dünyasından Türkçeye
Perşembe Pazarı'ndan kopup gelmiş çırakların çığrışlarıyla
Su atarlarken birbirine
Gözlerim doluyor

Gözlerim doluyor
Ama ağlamıyorum
Çünkü kirpiklerimden inen her yaş
Mermer bir hançer olacak yarın
Marmaraya saplanmış

Sonra, varsın saplansın deyip
İnadına ağlıyorum

YAŞ

Yağmur bir kurbağadır
Evliya-ül-Allahtan
Düşünde gördükçe kendi düşünü
Yeşilden yemyeşile atlayan...
O da derdi ki Nuh Peygambere de sorsan
Kurbağadır Tufandan
Arta kalan
Tek hayvan

RAHMET SONRASI

Çarşı hamamından çıkmış geliyor
Funda kokularıyla
Bohçasında katır tırnakları, lavanta çiçekleri
Belinde bir ebem-kuşağı...

Sağlık sular olsun sana dünya!

TAVZİH

Köpek, mülkün sahibi değil
Köpeğidir

KÖROĞLU ÜZRE

Allah icad oldu mertlik bozuldu
Doğru kılıç canda paslan.....
Damgalıdır.....

İKTİSADİ

Ne hayır gelir öğüttüğü undan, sunmadığı somundan
Taşıma suyla dönen değirmenin.

E.E. CUMMINGS ÜZRE

Fatma Elif Ayşe Hatçe
Kumsala haydin dedik ay-parçası bir gece

Fatma bir deniz minaresi buldu
Kırk gün önce ölen anasının mevluduydu

Yolun şaşmış bir yıldıza kavuşmakla Elif
Elif oldu on parmağı ababil

Ayşe'yi kovaladı bir herif müthiş
Yengeçmiş namı, mesleği haşiş

Hatçe döndü eve bir çakıl taşıylan
Dünya kadar ufak, yalnız kadar kocamam

Batsa da çünkü bir bir kâğıttan gemilerin
Kend'özünü deryada bulursun herdaim

ŞARLO'NUN LOLOLOLOLOSU

Mîrimin öbür dünyadan yolladığı kartpostalları
Yürüyor tirendaz, şapa-şapa-şapa dane-dek
Tuz Gölü'nü, Şap Denizi'ni...
Amazon'da da ağlamıyor gülüyor mütemadiyen
Kağızman dişleriyle iki timsah...
İkisi de Lorca'dan
Pabuç değil, Eskicinin Tazesi

Gökyüzünü maviş bir melon, Türkçe kavun sanki
Saz benizli bastonuyla kaldırırken uçmaz olmuş uçmağa
Şeytanı çatlatan kürt hamal var ya,
Yaşamak yaşamaksa yaşamayı yaşıyor
Uzun uzun uzun uzun bir havanın
Lololosunda

Döl-yatağına düşmemiş düşlenmemiş
Döşümde deşilmemiş Hasan'ın, Su'yun Güzel'in
Mevlûdlarla ağıtları öğür etmiş
Şiirdi ki, ben konuşup bağırınca
Değil, Ayasofya'nın kubbesi
Ellerimi tutardı Ankara'da Doğum Evi'nde
Sanki ben doğuruyormuşum gibi Güler'in ebesi.

Dördüncü Dünyanın, yani Çocuklarımızın
Terk edilmiş köşe başları ve köprü altlarında
Çakmak kokusuna dayamış başını
Yarılmış yığılmış Hasan Hüseyin var ya
Şarların, şerlerin Çarlisi
Şarlo'nun ta çerisi

Bi çift pabuç, boldan bol ceket, pantol, saz bir baston,
melon,
bi de don-gömlek
Bi de insanca yaşama denen hak
Hele bir ayağa kalksın nasıl
Nasıl yer yerinden oynayacak
Kopunca o kahkaha gıdıktan öleceksiniz
Nasıl aaçacak, açacak
Dünya kadar büyük olmasa da
Ondan güzel bir çiçek

Hilafım varsa size, hilaf olmayan bir lafım
Üst dudağımda şıp terleyen Şarlo bıyığımı
Derhal kazıyacağım.

RENGÂHENK

Bir yelkenli bayrağı al
–Mor da olabilir–
Almış yaprağına rüzgârı
Rumca bir şarkı patlatıyor
Denizin gözüne gözüne

Mubalağa laz oldu vre sevgilim
Aramızda bu yaz
Pontuslarını zaptetmeye birbirimizin
Selvi yeşili serenlerimizle

Beğenmediysen o yeşili
–Nefti mi? Değil–
Camgöbeği olabilir mesela
Suların pöstekisinde sevişmek için

Mubalağa yaz oldu bu yaz
İkimiz de ömrümüzün gözünde
Fuzulî'nin dediği Gedây-ı Muhteşemler

Bitkiniz tatlı-işemeden
Böyle böyle deryadil oluyor derya
Derunumuzdaki...
Uyuyalım mı dedin vre sevgilim?
Gaflet ki, o bayrağı al yelkenliden
–Mor da olabilir–
Dalgalarla dalga geçer geçerken
Kucağımıza atlayan bir lapindir

Menzilimiz Pontus değil Azrail
Ve önümüz sırf ebabil...
Lakin o da ölecek bir gün mutlak
Bizcileyin yaşarsa bir yaz

Bunu Rabiş'in camına
Bayrağı al bir yelkenliyle yaz!
–Mor da olabilir ama–
Rumca bir şarkı patlataraktan
Ağaran siyaha doğru
Siya siya!..

İki ceset ki aşktan boğulmuş
Kasımpatları gibi patlayan kulaklarıyla
Tozlarından tuzlarından donanmalar kurulmuş
Gidiyorlar Cezayir'i fethe yeni baştan
Biri erkek biri dişi
İki korsan

Güler'le Can...
İkisi de birbirinden âlâ
İkisi de mubalağa!

Şiirin bütün bu felaketine rağmen
İkisi de yaşıyorlar hâlâ
Böylece tekmil oluyor yavaş yavaş
Bütün bir sonbahar...

DOKUNMATİK

Görmüyor musun
Su içiyorum
Şiir yazıyorum
Ne dokunuyorsun

İÇİNDEKİLER

RENGÂHENK

Önsöz 5
Yaprak Dökümü 11
İstemeyerek 12
Gorcıa Lorca'ya Grasiya 13
Martılar ki... 14
Basur Badel Mevt 15
Prima Vera 16
İlaç İlanı 17
Serf Bir Adam 18
Enver Gökçe'ye 19
İstanbul Liseli Gençler
Sordu Şiirde Uslûp Nedir Diye? 20
Neşeye Sone 21
Çin İşi 22
Şaşkın Şaşkın 23
Serçeleme 23
Görsel 24
Vura Vura 24
Altan Büyükyalçın'a 25
Müzmin Bir Şaire 25
Gidip Gelme 26
Lapacı 28
Ağıt 29
Deliriyorum Tiremens 30
Saksıdakilere 31
Merhum Bir Nefer-i Merkuma 32
Şey Gibi 33
Genç Bir Şaire Mektuptan 34
Tanilli'ye Başsağlığı 35
Karışmamaca 36
Nafile Namazı 37
Şerefene 37
Yaradana Kurban 38

Bir Kova Su Da Benden 39
Tarihli Bağbozumu 40
Kararı Karar 40
1976 Baharında Bir Gün Evsahibim
- Emekli Yüzbaşı - Çömlekçi Fethi Bey
Öldü Ama... Aması Var 41
Dinleme Başını! 42
Yaşasın Cumhuriyet 43
Öffff... 44
Cenneşânûhu 45
Değişim 46
Sabah Sabah 46
Herze 47
Dünya Hali 47
Mayerling Faciası 48
Son Gürlük 49
Gelincik Şurubu 50
Dedem Ali Rıza Efendi 51
Olmuyor 52
Dayılar Dayılanıp Yaylar
Yaylandıkça 53
Evrim 54
Yaraştıra Yaraştıra Yakıştırma 54
Maarif Takvimi 55
Sendikal 55
Yakın Tarih 55
Veto İle Toto 56
Gerard De Nerval'le 57
Nisan Tezi 58
Cenaze Dönüşü 58
Halime Tercümandım 59
Can'ın Canı Cehenneme 60
Üsküdar İskelesinde İki Lostracı
Çocuğun Konuşmalarından 61
Patlayan tanker 62
İbo Gibi 63
Naat 64

Merdümgiriz 65
Soru-Sual 66
Benzetmek Gibi Olmasın Ama 66
Haskelkader 67
Şili'de Son Durum 67
Bir Eleştiriye Karşılık 68
Teşhis 68
Ergeçsel Ergeç 69
Düş Birliği 69
Havaî Buhran 70
Ruhunu Teslim 70
Sone 71
Dünyalık 72
Materyalist 73
İşte Bu İş 74
Anı 75
Şu İşe Bak! 76
Kaçamak 76
Kurt Ahmed'in Ağzından 77
Hisarbuselik 77
Reklamcılık 78
İlanı Harp Değil İlanı Aşk 80
Kanuni 80
Ferayi 81
Dubarai 81
Anı 82
Hıyararşi 82
Orhan Peker'e 83
Orhan Peker Der ki 84
Ada Vapurunda 85
Barok 86
Kibar Hırsızın Türküsü 87
Götümser 88
Devr-i Saadet 89
Mon - Ton - Son 90
Hamlet'e Hamle 91
Çiçekçiliğe Hazırlık 91

Şiir-i Pençe 92
Havaî Cıva 93
Halki 94
Müzekker 95
1 Ağustos, 1981 95
Yesa Yisa 96
Kerevizyon 97
Gözlerim Doluyor 98
Yaş 100
Rahmet Sonrası 100
Tavzih 101
Köroğlu Üzre 101
İktisadi 101
E.E. Cummings Üzre 102
Şarlo'nun Lolololosu 103
Rengâhenk 105
Dokunmatik 107

Şiir bir umutsuzluktur. Elbette bir umutsuzluktur. Niçin mi ? Umutsuz olmayan adamlar şiir yazamaz. Umutsuz olmayan adamlar resim yapamaz, mimar olamaz. Yaratıcı olamaz. Bu dediğim elbet yaşadığımız bu dünya için bir söz. Çünkü kâğıt bir umutsuzluktur. Boş bir kâğıt... Tuğlalar, biriketler, çimentolar hepsi umutsuzluktur. Demirler bile umutsuzluktur. Onların içinden bir umudu bulmaktır şiir. Onu bulmak için yazıyorum ben de... Birdenbire, bütün bu dünyada, deli olan bu dünyada tek akıllılığı, uslanmayan akıllılığı anlatmaktır şiir. Ben haberciyim, deprem habercisiyim.

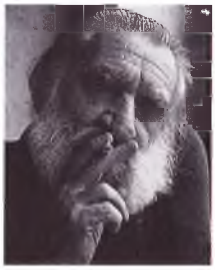

Sararıp dökülmeden önce kızaran yapraklar ki onlar
Şan verdiler ortalığa bütün bir sonbahar
Mevsim dönüp de yeniden yeşermeye başlayınca rüzgâr
Çıplağında o atın yine onlar koşacaklar
O çocuklar
O yapraklar
O şarabi eşkiyalar
Onlar da olmasalar benim gayrı kimim var?

KAPAK: AYŞE GÜL

ISBN (TK) 975-7432-06-7
ISBN 975-7432-10-5

9 789757 432104